

د ایمان مورچل

کوچنی کتاب (کتابگوټی)

Ketabton.com

لیکوال: محمد ریگی کوټه

ژباړن: اجمل هېوادمل

﴿ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴾
﴿

د تاريخ جوړونكي :

﴿قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُجْرِمِينَ ٦٩﴾ [النمل: 69].
ژباړه: «ورته ووايه: "په ځمکه کېني وگرځئ راوگرځئ، وگورئ چې د مجرمانو څه عاقبت شويدي.»

په په پاک محراب کې پاک مشران واوسئ. پرېږده چې له ژبې او چلند مو «ښه والی» وبهږي او د نورو د زړونو کورونو ته داخل شي. ځيني د تاريخ جوړولو لپاره يوازې مواد وي، ځيني د تاريخ جوړونكي. تاسي د کومي ډلې څخه ياست؟
په خپلو اعمالو سره خلک دين ته دعوت کړئ.
پرېږده چې ستا خوله نه ستا عمل خبري وکړي.

د چا عبادت بايد وکړو؟

﴿قُلْ إِنْ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ٦٢﴾ [الأنعام: 162].
ژباړه: «ووايه: زما لمونځ، زما د عبادت ټول مراسم، زما ژوند او زما مرگ، هر څه د کائيناتو د پالونکي الله (ج) له پاره دي.»
﴿إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَأَعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ ٥١﴾ [آل عمران: 51].
ژباړه: «الله هم زما رب دی او هم ستاسي؛ له دې امله تاسي د هماغه بندگي غوره کړئ، همدا سمه سيخه لار ده.»

دا دي پر ځای چې سبا امسا په لاس کوڅه په کوڅه وگرځو تر څو ورکه شوي ځواني پيدا کړو، راځه نن د ځواني قدر وکړو. هر څوک چې بي موخي ژوند کوي، هر څومره چې وړاندې ځي د اصلي هدف نه لرې کېږي.
«هدف پېژندنه» زموږ عمر ته برکت ورکوي او زموږ حرکت ته «جهت» بښي.

له پل صراط څخه تېرېدل:

﴿وَإِنْ مِّنْكُمْ إِلَّا وَارِدُهَا كَانَ عَلَىٰ رَبِّكَ حَتْمًا مَّفْضِيًّا ٧١ ثُمَّ نُنَجِّي الَّذِينَ اتَّقَوْا وَنَذَرُ الظَّالِمِينَ فِيهَا جِثِيًّا ٧٢﴾ [مريم: 71-72].
ژباړه: «ستاسي څخه هيڅوک داسي نشته چې دوږخ ته ورتلونکی نه وي، دا خو يوه فېصله شوي خبره ده چې د هغې هرو مرو تر سره کول ستا د رب په ذمه

دي. بيا به مور هغه کسان وژغورو چي (په دنيا کبني) پر هېزگار ان ول. او ظالمان به په همغه کبني پر گونډو غورخېدلي پرېردو'''
 جنت د گناه بهېدونکي سېند هغې غاړې ته دی. هغه څوک چې په دې دنيا کې د تمرين او عادت له لارې د گناه پرېښودل تمرين کړي وي، په آخرت کې به هم له پله صراط - چې د جهنم پر سر واقع دی - په تېزۍ او سلامتۍ تېرېږي انشا الله.
 اللهم اهدنا الصراط المستقيم.

د وجود انجینري (مهندسی وجود):

{وَفِي أَنْفُسِكُمْ أَفَلَا تُبْصِرُونَ} [الذاريات: ۲۱]

ژباړه:

«او ستاسې په خپلو نفسونو (وجودونو) کې [هم نښي دي]، ښو آيا نه وينئ؟»
 {سُئِرِيهِمْ ءَايَاتُنَا فِي الْأَفَاقِ وَفِي أَنْفُسِهِمْ حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُ الْحَقُّ أَوَلَمْ يَكْفِ بِرَبِّكَ أَنَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ} [فصلت: ۵۳]

ژباړه:

«ژر به مور دوی ته خپلې نښې په افاقو (د کائناتو په فضاوو) او د دوی په خپلو نفسونو کې هم وروښيو، تر دې پورې چې دوی ته څرگنده شي چې همدا (قرآن) رښتيا حق دی؛ ايا دا کافي نه ده چې ستا رب پر هر څه گواه دی؟»

{وَلَقَدْ ضَرَبْنَا لِلنَّاسِ فِي هَٰذَا الْفُرْعَانِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ} [الزمر: ۲۷]

ژباړه:

«او يقيناً مور په دې قرآن کې د خلکو لپاره هر راز مثالونه بيان کړي، ښايي چې پند واخلي.»

که مور وکولای شو چې د خپل وجود په "هندسه" کې يو مطلوب شکل رسم کړو، نو مور هم مهندسان يو.

که د هڅو دايره مو د «ايمان پر محور» وڅرخي، له بې شکلۍ (گمراهۍ) به خلاص شو.

په تدبر (ژور فکر) او راتلونکې ليد سره بايد ځان ته يو هدف او روښانه آينده رسم کړو.

مخکې له عمله آينده ليد (هدف) لرل د پښېمانۍ مخه نيسي.

شريک ژوند (واده):

* (وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ) [الروم: ۲۱]

ژباړه: «او د الله عزوجل له نښانو څخه (بله) دا ده چې ستاسي لپاره، همدا ستاسي له جنس څخه يې ميرمني پيدا کړې، تر څو چې تاسي له هغو سره ارام تر لاسه کړئ او ستاسي (بنځي او خاوند) په منځ کښي يې مينه او خواخوږي پيدا کړه. په باوري ډول پدې کښي د هغو خلکو لپاره ډيري نښانې دي چې غور او فکر کوي.»
واده يوازې د "يوازيتوب" نه ژغورنه نه دي، بلکې دا "همدلي"، "ملگرتيا" او "د روحونو يووالي" ته رسېدل دي.

ډېر ځله تجارتي مينې، د بسونو (لنډمهالو سفرونو) مينې، او د تېلفوني يا انټرنټي پيژندگلوۍ مينې د "ناکجاآباد" پايله لري.
د کورنۍ دا سپېڅلې بنسټ د هوسونو پر شگو او يا کمزوري ځمکه باندې بايد جوړ نشي.

د بنځي ښکلا ته نه بايد د هغې دينداري او تقوا ته ترجيح ور کړل شي.

د حساب پرانېستل:

(هُدَا عَطَاؤُنَا فَأَمْنٌ أَوْ أَمْسِكْ بِغَيْرِ حِسَابٍ) [ص: 39].
ژباړه: «(مور هغه ته وويل) "دا زموږ درکړه ده، ته واکمن يې، چا ته چې دي خوبه شي ور يې کړه او چا ته چې وغواړې ور يې نه کړې څه حساب نشته».

(وَالْعَصْرُ ۱ إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ ۲ إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَّاصَوْا بِالْحَقِّ وَتَوَّاصَوْا بِالصَّبْرِ) [العصر: 1-3].
ژباړه: «پر عصر (قسم) * چې انسان په تاوان کې دی * پرته له هغو خلکو څخه چې ايمان يې راوړی او ښه عملونه کوي او يو بل ته د حق نصيحت او د صبر ښودنه کوي».

ايا مور له لاسه وتلي عمر پسې هغومره خپه کيږو لکه په نادرکه شوېو پېسو پسې؟
ايا د «روح د سلامتۍ» په اندازه د «جسم سلامتۍ» ته فکر کوو؟
راځئ د ژوند هره شېبه په حساب کې راولو او ضايع يې نه کړو. عمر مو په هغو چارو مه تباه کوي چې گټه يې په قبر کې نه راته رسيري.

نن او سبا:

﴿يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُسِرُّونَ فِي الْأَخْيَارِ وَأُولَئِكَ مِنَ الصَّالِحِينَ﴾ (آل عمران: 114).
 ژباړه: «پر الله او د اخرت په ورځ ايمان لري، پر نېكيو امر كوي له بدېو څخه منع كوي او د نېنگني په چارو كښي په چټكي بوختيري، او دوى صالحان دي».

﴿مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهِ وَمَنْ أَسَاءَ فَعَلَيْهَا وَمَا رَبُّكَ بِظَلَمٍ لِلْعَبِيدِ﴾ (فصلت: 46).
 ژباړه: «هر څوك چې نېك عمل وكړي، د خپلي گټې لپاره يې كوي، او هر څوك چې بد عمل وكړي، د خپل تاوان لپاره يې كوي، او ستا رب پر بندگانو هېڅ ظلم نه كوي».

هغه څوك چې خپل «نن» د «سبا» په هيله تېروي، د هغه «سبا» به د پرون په حسرت او افسوس كې تېره شي.

بريا د هغه چا ده چې د وخت له هرې لحظې د غفلت او ستونزو څخه د خلاصون لپاره گټه پورته كړي، او د ځوانۍ له وخته د زاړه عمر لپاره زېرمه او توبنه جوړه كړي. د هرې ورځې كار بايد په هماغه ورځ كې ترسره شي، سبا ته يې مه پرېږدئ.

د هيلې وسله:

﴿وَلَا تَأْسُوا مِنْ رَوْحِ اللَّهِ إِنَّهُ لَا يَأْسُ مِنْ رَوْحِ اللَّهِ إِلَّا الْقَوْمُ الْكَافِرُونَ﴾ [يوسف: 87].
 ژباړه: «د الله له رحمت څخه مه نا اميده كېږئ، ځكه پرته له كافرينو بل څوك د الله له رحمت څخه نه نا اميده كېږي».

ټولې لارې د «نه كېږي» په دېوال نه ختمېږي. ټولې كوڅې په «بن بست» پاى ته نه رسېږي. بې هيلې انسان د هغه جنگيالي په څېر دى چې بې وسلې شوى وي او د مقابل لښكر پر وړاندې ژر تسليم كېږي.

هيڅكله «د هيلې وسله» پر ځمكه مه ږدئ. ځكه هر هيلهمن لتونكى او گتونكى دى.

آزاد څوك دى؟

﴿فَلَا يَصُدُّكَ عَنْهَا مَنْ لَا يُؤْمِنُ بِهَا وَاتَّبَعَ هَوْلَهُ فتردى﴾ (طه: 16).

ژباړه: «نو يو داسي څوك چې پر هغه (قيامت) ايمان نه راوړي او د خپلو نفسي غوښتنو بنده گرځېدلی دی، تا دي د هغه ساعت له فكر څخه منع نه كړي، كه نه نو، ته به په هلاكت كښي وغورځيري».

﴿أَفَرَأَيْتَ مَنْ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ وَأَضَلَّهُ اللَّهُ عَلَىٰ عِلْمٍ وَخَتَمَ عَلَىٰ سَمْعِهِ وَقَلْبِهِ وَجَعَلَ عَلَىٰ بَصَرِهِ غِشَاوَةً فَمَنْ يَهْدِيهِ مِنْ بَعْدِ اللَّهِ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ﴾ [الجاثية: 23].

ژباړه: «نو ايا تا كله د هغه چا په حال باندي غور كړی دی چې خپل نفسي خواهش يي خپل خدای وگرځاوه؟ او الله له علم سره، هغه په گمراهی كښي وغورځاوه او د هغه پر زړه او غوږونو باندي يي مهر وواهه او د هغه پر سترگو يي پردې وغوړولي. له الله څخه وروسته اوس بل څوك دی چې هغه ته هدايت وكړي؟ ايا تاسي څه درس نه اخلئ؟»

هغه څوك چې د «خپل نفس» بندي وي، د «دښمن» په لومه كې هم اسانه ايسار يري.

آزاد هغه څوك دی چې د نفس له هوسونو ازاد شوی وي، د دنيا او ثروت مالک وي نه دا چې د دينار او درهم مملوك او غلام وي! رښتینی آزاد هغه دی چې د الله بنده وي. او رښتینی غلام هغه دی چې د دنيا د ثروت او مال بندي وي.

د خان جوړوني كلب:

﴿أَرَأَيْتَ مَنْ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ أَفَأَنْتَ تَكُونُ عَلَيْهِ وَكَيْلًا﴾ [الفرقان: 43].

ژباړه: «ته كله د هغه چا حال ته خیر شوی يي چې خپل نفسي خواهش يي خپل خدای گرځولی وي؟ - ايا ته پر سمه لاره باندي د داسي چا د را اړولو مسؤليت پر غاړه اخیستلای شي؟»

بايد د «خان جوړوني كلب» ته ولاړ شو او د تمرين له لاري «اراده» پياوړې كړو. يو تمرين دا دی چې «زړه» د «هوس» له بنده آزاد كړو. د زړه دوسيه صفحه په صفحه خلاصه كړو، آفتونه(گناهونو) يي وپلټو او د درملني لپاره يي لاري ولټوو. كه د نفس هوس تعقيب كړي، هغه به دي روند او كون كړي!

موږ ولي نوي نه شو؟

﴿وَتُوبُوا إِلَى اللَّهِ جَمِيعًا أَيُّهُ الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ﴾ [النور: 31].

ژباړه: «اي مؤمنانو! ټول (بنځينه او نارينه) الله ته توبه وباسئ، بنايي چې بريالي شئ».

«پسرلی» هغه قیامت دی چې طبیعت له «قبر» څخه ژوندی راباسي. پسرلی د طبیعت بنکلی غزل او د الله د قدرتونو یوه نښه ده. کله چې د پسرلي په راتلو طبیعت «نوی» کېږي، نو مور ولې نوي نه شو؟ کمزوری انسان هغه دی چې د خپلې اصلاح توان نلري.

د عمر پسرلی:

(نَحْنُ نَفْسٌ عَلَيْكَ نَبَأُهُم بِالْحَقِّ إِنَّهُمْ فِتْيَةٌ ءَامَنُوا بِرَبِّهِمْ وَزِدْنَاهُمْ هُدًى ۱۳) [الكهف: 13].
ژباړه: «مور د هغو اصلي کیسه تا ته اوروو. هغوی څو تنه زلمیان ول چې پر خپل پروردگار یې ایمان راوړی و او مور هغو ته په هدایت کې پرمختګ ورپه برخه کړی و».

هغه کسان چې د «ځوانی پانگه» ضایع کوي، په راتلونکي عمر کې به یې یوازې «د حسرت بار» او «د پښېمانۍ مېوه» په نصیب وي.
ځوانی د عمر پسرلی دی. مگر افسوس چې مور د ځوانی دا شفافه بنیینه د «غفلت په ډبرو» سره ماتوو. الله هغه ځوان خوبنوي چې خپله ځوانی د الله په لاره کې تېروي.

د زړه پروانه:

(يُؤَيِّلَتِي لِيَتَّنِي لَمْ آتَّخِذْ فُلَانًا خَلِيلًا ۲۸) [الفرقان: 28].

ژباړه: «هی زما بد قسمته، کاشکي مي فلانی سړی په دوستۍ سره نه وای نیولی».

د زړه پروانه (پتنګ) مو د هر گل پر لور مه لېږی. له معتاد، نري رنځ لرونکي او جذامي سره ملګرتیا روغ انسان هم ناروغوي. د حرص لرونکو، حسودو، بې پرواوو او گناهکارانو ملګرتیا انسان په همدې ناروغیو اخته کوي. کله چې مور له خوشبویه کلونو سره دوست کېدای شو (دا فرصت لرو)، نو ولې له بدبویه کثافاتو سره همنشین شو؟ هماغه یوازېتوب د (چټلو ملګرو) له ملګرتیا غوره دی.

د زړه هنداره:

(الَّذِينَ ءَامَنُوا وَتَطْمَئِنُّ قُلُوبُهُمْ بِذِكْرِ اللَّهِ أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ ۲۸) [الرعد: 28].

ژباړه: «همدغه (د الله لوري ته گرځېدونکي) خلك هغه کسان دي چي (ددې پېغمبر بلنه) يې منلي ده او د هغو زړونو ته د الله په ياد سره ډاډگيرنه ور په برخه کېږي. خبردار اوسئ! همدغه د الله ياد هغه شی دی چي زړونو ته ډاډگيرنه ورپه برخه کوي».

هغه څوک چي خپل روح د «ذکر چينه» کې پريمنځي، د پاكي څښتن کېږي. غفلت د زړه هنداره توره وي. کومه ډبره چې توره وي، ايا د لمر د وړانگي منعکس کوي؟! راحئ زړونه روښانه وساتو څو د الله نور پکې منعکس شي. او د الله په ياد زړونه شفا مومي.

د ايمان مورچل:

﴿إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَجِلَّتْ قُلُوبُهُمْ وَإِذَا تُلِيَتْ عَلَيْهِمْ آيَاتُهُ زَادَتْهُمْ إِيمَانًا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ﴾ [الأنفال: 2].

ژباړه: «رښتيني مؤمنان هغه دي چي زړونه يې د الله د ياد په اورېدلو لږزيرې. او کله چي د هغو په وړاندي د الله ايتونه لوستل کېږي، نو د هغو ايمان زياتېږي او هغوی پر خپل رب اعتماد لري».

بي ايمانان ځوان د گناه په کنده کې بند پاتې کېږي. يوازېتوب مو د «الله په حضور» ډک کړئ، تر څو د شيطان لپاره ځای پاتې نه شي. د عقيدې په مورچل کې ودرېږئ، تر څو شيطان درته د ايمان مورچل ويجاړ نکړي او د زړه سيمي ته مو لار پيدا نه کړي. د الله په ياد د شيطان شړل ممکن دي او بس.

د عمر په ټولگي کې:

﴿قُلْ هَلْ نُنَبِّئُكُمْ بِالْأَخْسَرِينَ أَعْمَالًا﴾ [الكهف: 103].

ژباړه: «[اي محمده (ص)!] دوی ته ووايه: ايا مور تاسي ته وښيو چي په خپلو عملونو کېني تر ټولو زيات ناکام او نامراده خلك څوک دي؟».

د عمر ټولگي کې، هر څوک يو ځل کېښنول کېږي، درس ورکول کېږي او ازموينه ترې اخيستل کېږي. مور اوس د عمر ټولگي پر څوکۍ ناست يو. دا دي ټولگي نتيجه به په قيامت کې مور ته راکول کېږي. د نېکۍ په کولو خپله نتيجه بهتر کولی شو. خدايه! مور د هغه ورځې له مردودو او شرمسارو مه کړي.

د چا لپاره ژوند کوو؟

﴿مَنْ يُطِعِ الرَّسُولَ فَقَدْ أَطَاعَ اللَّهَ﴾ [النساء: 80].

ژباړه: «چا چې د رسول اطاعت وکړ، هغه په حقیقت کې د الله اطاعت وکړ». د خلکو د خبرو له امله خطا لارې ته دوام ورکول، د کمزوري ارادې نښه ده. ایا مور د خلکو لپاره ژوند کوو؟
ښه عمل د آخرت د سفر لپاره توبنه ده.
باید د خپل روح معماران (مهندسان) و اوسو، نقشه له الله او رسول الله څخه واخلو، او تل پاتې کور پرې ډیزاین کړو.

د پای کرښه:

﴿قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ ثُمَّ أَنْظِرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكْذِبِينَ﴾ [الأنعام: 11].

ژباړه: «دوی ته ووايه: «د ځمکې پر مخ وگرځئ راوگرځئ، وگورئ چې درواغ گڼونکي له کوم برخليک سره مخامخ شويدي؟».
«تجربه» يوه صافه هنداره ده چې ډېری حقایق پکې ليدلی شو. تجربه د ژوند د لارې څراغ دی. دا څراغ باید روښانه وساتو او د هغې په رڼا کې لاره ښه ليدل کيږي. د تجربې مېوه غوره انتخاب دی.

د ژوند سيالی:

﴿فَأَسْتَبِقُوا الْخَيْرَاتِ أَيْنَ مَا تَكُونُوا يَأْتِ بِكُمْ اللَّهُ جَمِيعاً إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ﴾ [البقرة: 148].

ژباړه: «او د هر چا لپاره یو لوری دی چې هغه ته مخ اړوي، نو تاسي د ښېگڼو په لوري په ځغاسته شئ. هر چیري چې اوسئ، الله به تاسي ټول ومومي (راولي)، الله په هر شي باندې ښه برلاسی دی».
ژوند د لوړو ژورو ټولگه ده. ژوند یوه سيالي ده - عمومي، همېشه او سراسري. په دې سيالی کې څوک گټي او څوک يې بايلي؟ ...
اصلاً گټنه د ژوند په سيالی کې په څه کيږي او بايلل په څه؟

معيوب توکي:

﴿وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ خَرَجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ بَطْرًا وَرَأَى النَّاسَ وَيَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَاللَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطٌ﴾ [الأنفال: 47].

ژباړه: «او تاسي د هغو خلکو غوندي مه کيږئ، چي له خپلو کورونو څخه وياړلي او خلکو ته د بنودني لپاره را ووتل. او کړنلاره يې دا ده چي (خلک) د الله له لاري څخه منع کوي. هغوی چي څه کوي د خدای له مواخذي څخه د باندي نه دي». له ریا پک کارونه لکه «خراب مال» داسي دي. الله چي د اعمالو مشتری دی، له «بښه متاع» او «خالص عمل» پرته بل څه نه قبلوي. هغه ﷺ بڼه او بد توکي ډیر بڼه پېژني. هغه عمل چي لږه ذره ریا پکې هم وي، الله يې نه مني. نو ولې ریا او تظاهر؟

د دعا رنگين کمان:

﴿ادْعُوا رَبَّكُمْ تَضَرُّعًا وَخُفْيَةً إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ ۝٥٥﴾ [الأعراف: 55].

ژباړه: «خپل رب په زاريو زاريو او په پټه پټه وبلئ. دا يقيني ده چي هغه له حده تېري کونکي نه خوبسوي».

کله چي د زړه اسمان تور شي او د سترگو هوا ابري (وريخ) شي، نو دا وخت د اوبنکو د بهېدو پسرلی دی (الله ته وژاړه). بايد د اوبنکو د څاخکو قدر وکړو، ځکه ځيني وختونه يو څاخکی اوبنکه د دوزخ اور مړ کوي!

ورک شوی څوک دی؟

﴿وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ نَسُوا اللَّهَ فَأَنْسَاهُمْ أَنْفُسَهُمْ أُولَٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ۝١٩﴾ [الحشر: 19].

ژباړه: «د هغو کسانو په څير مه کيږئ چي الله يې هېر کړ، نو الله پر هغوی د هغوی خپل ځانونه هېر کړل، همدغه خلک فاسقان دي».

څومره چي ستا ورک شوی څيز قيمتي وي، په هماغه اندازه يې غم هم دروند وي او د موندلو خوشالي يې هم زياته وي. ايا داسي کله شوي چي له «ځان ورکولو» وروسته دي بيا ځان پيدا کړی وي؟ کله چي انسان د يوې نړۍ ارزښت ولري، ولي بايد ځان په ناچيزه بيه خرڅ کړي؟

که عاشق کيږي...

﴿قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ يَغُضُّوا مِنْ أَبْصَارِهِمْ وَيَحْفَظُوا فُرُوجَهُمْ ذَلِكَ أَزْكَى لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا

يَصْنَعُونَ ﴿٣٠﴾ [النور: 30].

ژباړه: «[اي پېغمبره (ص)!] مؤمنو نارينه و ته ووايه: چي خپل نظر تر كنترول لاندې وساتي او د خپلو شرم ځايونو ساتنه وكړي. دا د هغو لپاره ډېره پاڪه كړنلاره ده. په باوري توگه، هغوی چي څه كوي الله پرې خبريږي». كه زړه بايلي، په داسي څه يې وبايله چي ارزښت ولري. كه عاشق كېږي، په داسي څه عاشق شه چي له تا زيات ارزښت ولري. كه غواړي زړه دي بېخايه د هوا او هوس بنكار نشي (د نفس طوفان يې غرق نكړي)، سترگي مو كنترول كړي.

دانه او دام:

﴿وَإِذَا أَدْقْنَا النَّاسَ رَحْمَةً فَرِحُوا بِهَا وَإِنْ تُصِيبَهُمْ سَيِّئَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ إِذَا هُمْ يَقْنَطُونَ﴾ [الروم: 36].

ژباړه: «كله چي مور په خلكو باندي د رحمت خوند څكو، نو هغوی ورباندي وياړي او كله چي د هغو د خپلو كړنو لامله كومه بلا ورباندي راځي، نو ناڅاپه ناهيلي كيږي». بايد د «دانو» تر شا «دامونه» وپېژنو او د نقابونو تر شا ريښتيني څېرې ووينو. هغه څوك چي غواړي له گناه سره تفريح وكړي، دوچند د وجدان په عذاب اخته كيږي. ځيني خلكو گناه په تفريح اړولي!

د گناه لمبي:

﴿وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٨٢﴾ [البقرة: 82].

ژباړه: «[او كوم خلك چي ايمان راوړي او نېك عملونه وكړي، هغوی جنتيان دي او په جنت كښي به تل او سيږي». «د آخرت كور» په همدې دنيا كي جوړېږي. معمار يې مور خپله يو او مصالح يې زموږ اعمال دي. له نېكو عملونو د جنت باغونه جوړيږي او بد كارونه د دوزخ لمبي گرځي. هغه باغونه او بوستانونه چي د صالح اعمالو په ذريعه مو جنت كي جوړ كړي، د گناه په لمبو مه سوزوي!

د ژوند گلان:

(يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا قُوا أَنفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ... ٦) [التحریم: 6].

ژباړه: «اي ايمان راوړونکو! خپل ځانونه او خپلې کورنۍ له هغه اوره وساتئ چې سون مواد يې خلک او ډبرې دي...».

«کورنۍ» يو بڼ دی. «پلار او مور» د دې باغ باغوانان دي. «اولادونه» يې گلان او مېوې دي. واليدین بايد ددې گلانو ساتنه او پالنه په خورا دقت وکړي تر څو وچ او تالا نشي.

تر ټولو غوره ميراث چې پلاران يې خپلو اولادونو ته پرېږدي، ادب دی.

د زړه څوکيدار:

(وَلَا تُطِعْ مَنْ أَغْفَلْنَا قَلْبَهُ عَن ذِكْرِنَا وَاتَّبَعَ هَوَاهُ...) [الكهف: 28].

ژباړه: «د يو داسې چا اطاعت مکوه چې د هغه زړه مور له خپل ياد څخه غافل کړيدی او د خپل نفس پيروي يې غوره کړېده او کړنلاره يې په افراط او تفريط باندې ولاړه ده...».

کولای شو له زړه هم د الله کور جوړ کړو، هم د شيطان مرکز. که نه غواړي ابليس دې د زړه کور اشغال کړي، دا کور الله ته وسپاره. د زړه څوکيداري دي وکړه څو اشغال نه شي. د زړونو رڼا د الله په ياد او د قرآن په تلاوت کې ده.

ځان پېژندونکی:

(يَا أَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ) [سُورَةُ الْبَقَرَةِ : 21]

اي خلکو! د خپل هغه رب بندگي غوره کړئ چې ستاسو او ستاسې څخه د مخکينيو تېرو شوبو خلکو ټولو هستوونکی دی؛ بسايي چې تاسې له عذابه ځانونه وژ غورئ».

هغه شخص بریمن ده چې پوهېږي: «څوک دی»، «څه ته راغلي دی» او «څومره ارزښت لري».

«ځان پېژندونکی» هغه څوک دی چې له خپل اصل او هدفه باخبر وي. په دې پوه شي چې له کومه راغلی او ولې راغلی؟ او بالاخره چېرته ځي؟

لومړی او وروستی خطا:

﴿قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِكُمْ سُنَنٌ فَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ...﴾ [آل عمران: 137].
 ژباړه: «ستاسي څخه مخکي ډيري دورې تيري شويدي، په ځمکه کښي وگرځئ،
 راوگرځئ».

ځيني وختونه لومړنی خطا وروستی خطا هم وي. ځيني وختونه (يوه بنووييدنه په
 ژوند کې، خطا په محاسبه کې او اشتباه په پريکړه کې) نه جبرانيدونکي پایلې لري
 سرنوشت در په در کوي او د جبران لپاره هيڅ فرصت نه در پريږدي. د نورو د
 تجربو گټه اخيستل دوه برابره عقل او حيات مجدد دی.

د سيالی د پای شپيلک:

﴿وَلِكُلِّ أُمَّةٍ أَجَلٌ فَإِذَا جَاءَ أَجَلُهُمْ...﴾ [الأعراف: 34].
 ژباړه: «د هر قوم لپاره د مهلت يوه ټاکلي نېټه ده، بيا چي کله د کوم قوم وخت او
 نېټه پوره کيږي، يو ساعت وروسته والی او مخکي والی به هم پکښي نه راځي».
 مرگ هغه داور (امپاير) دی چي ناڅاپه سيالی ته راځي او د پای شپيلک وهي. حتی
 يوه دقيقه هم لوبه نه تمديد کوي. په پای کې گټونکی او بايلونکی اعلانوي.
 زيانکاران هغه دي چي د لوبې وخت (خپل عمر) يې بي ځايه ضايعه کړی وي.

د عمر کړی:

﴿وَلَنْ يُؤَخِّرَ اللَّهُ نَفْسًا إِذَا جَاءَ أَجَلُهَا...﴾ [المنافقون: 11].
 ژباړه: «پداسي حال کښي کله چي د يو چا د عمر د پوره کېدو وخت رارسيري، نو
 الله هغه ته هيڅکله نور مهلت نه ورکوي. او تاسي چي څه کوئ الله بڼه پرې خبر
 دی».

مور له وخت سره په داد و ستاد کې يو. هغه له مور عمر او ځوانی تروړي. مور
 له هغه څه تر لاسه کړي او څه تر لاسه کوو؟ کله چي د «عمر کړی» پای ته
 ورسېږي، د بېرته راگرځولو امکان يې هم بيا نه شته. له فرصت نه گټه واخله،
 مخکي له دي چي د پښېمانی وخت راشي.

د وخت رېل گاډی:

﴿فَلَمَّا أَنْجَبَهُمْ إِذَا هُمْ يَبْعُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ يَأْتِيهَا النَّاسُ إِنَّمَا بَعَيْتُمْ عَلَىٰ أَنْفُسِكُمْ^ط
 مَتَّعَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ثُمَّ إِلَيْنَا مَرْجِعُكُمْ فَنُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ﴾ [سورة يونس : 23]

ژباړه: خو الله چي کله هغوی وژغوري، نو بيا هماغه خلك له حق څخه په سرغړاوي، په ځمکه کښي په سرکښی لاس پوري کوي. اي خلکو! ستاسي دا سرکښي همدا ستاسي په زيان تمامه شوېده. د دُنیا څو ورځني خوندونه دي (وايي خلئ). بيا زمور لوري ته ستاسي راگرځېدل دي، په هغه وخت کښي به مور در وښيو چي تاسي څه کول».

دنيا يو «زاره اوږده رېل پټلی» ته ورته ده چي د «وخت رېل گاډی» پرې تېرېږي. مور د همدې ریل گاډي مسافر يو، له دنيايي کلي نه د اخرت ښار ته. د افسوس څپيرې به مخ ته هغه وخت ورکړو چي وگورو هېڅ توبڼه مو نده برابره کړي تش لاس راغلي يو.

د ملکوت سپورمکی:

﴿وَإِنَّ عَلَيْكُمْ لَحَافِظِينَ ۱۰ كِرَامًا كَتِيبِينَ ۱۱ يَعْلَمُونَ مَا تَفْعَلُونَ ۱۲﴾ [الانفطار: 10-12]
 ژباړه: «پر تاسي ساتونکي پرښتي گمارل شوي دي، دروند مقام لرونکي ليکوالان، چي ستاسو ټول کارونه ښه پېژني».

شیطان هڅه کوي چي د دعا کوونکو او لمونځ کوونکو اړیکه د هستی له مبدا سره پرې کړي. دا اړیکي باید پرې نه شي، ځکه چي زمور د ژوند کره وړه د همدې «سپورمکی» له لارې د آسمان پرښتي څاري. هغه کسان غوره کيږي او جایزي ورکول کيږي چي د سپورمکی سیگنال (دعا او لمونځ) يي خورا قوي وي.

خبري او چوپتيا:

﴿وَعِبَادُ الرَّحْمَنِ الَّذِينَ يَمْشُونَ عَلَى الْأَرْضِ هَوْنًا وَإِذَا خَاطَبَهُمُ الْجَاهِلُونَ قَالُوا سَلَامًا ۶۳﴾ [الفرقان: 63].

ژباړه: «د رحمان اصلي بندگان هغه څوک دي چي پر ځمکه باندي په ورو (په عاجزي) ځي او که جاهلان يي مخي ته راشي، نو ورته وايي: "تاسي ته سلام».

چوپتيا ښه ده، خو گټوره خبره تر چوپتيا غوره ده! هم خبري کولو ته تمرين پکار دی او هم چوپتيا ته. نو ژبه او خبري باید زمور تر واک لاندې وي.

د ميني بيه:

﴿زَيْنَ لِلنَّاسِ حُبُّ الشَّهَوَاتِ مِنَ النِّسَاءِ وَالْبَنِينَ وَالْقَنَاطِيرِ الْمُقَنْطَرَةِ مِنَ الذَّهَبِ وَالْأَفْضَةَ

وَالْخَيْلِ الْمُسَوَّمَةِ وَالْأَنْعَامِ وَالْحَرْبِ ذَلِكَ مَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَاللَّهُ عِنْدَهُ حُسْنُ الْمَبَإِ ۚ ﴿١٤﴾
[آل عمران: 14].

ژباړه: «د خلکو لپاره نفسي غوښتنې، بنځي، اولادونه، د سرو سپينو زيرمي، نښه شوي (کره) اسونه، څاروي او کروندې د ډيري ميني ور گرځول شويدي. خو دا هر څه د څو ورځني د نيوي ژوندانه وسایل دي. په حقيقت کښي چي کوم ډېر ښه استوگنځي دي، هغه له الله سره دي».

مینه د «معراج» لاره ده. هغه څوک چي مینه له هوس سره گډوي، په ذلت کي پاتي کېږي. پاکه مینه(الله سره مینه)، انسان له ناپاکه ميني(دنیا سره مینه)څخه لري کوي. ځيني خلک د ميني په نوم، په هر چا زړه پلوري!

دوسیه :

﴿وَجَعَلْنَا اللَّيْلَ لِبَاسًا ۗ ۱۰ وَجَعَلْنَا النَّهَارَ مَعَاشًا ۗ ۱۱ وَبَنَيْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعًا شِدَادًا ۗ ۱۲﴾ [النبا: 10-12].

ژباړه: «شپه مو پرده اچونکي گرځولي ده، ورځ مو د ژوند وخت گرځولي، او ستاسو پر سر مو اووه کلک آسمانونه جوړ کړي دي».

د شپي او ورځي تېرېدل، د مياشتو او کلونو بدلېدل، زموږ لپاره «دوسيې» او «کارنامي» جوړوي. د تېر کال دوسيې بايد يو ځل بيا وگورو، ترڅو خپل صورت او سيرت د «اعمالو په هنداره» کي ووينو. د ژوند په پاتي شيبو کي څه بايد وکړو چي «تر ټولو غوره عمل» وبلل شي؟

پای

ستاسو د دعاوو په هيله
اجمل هېوادم

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**